

اسلام جو عجمی

شماری : ۲۰ یولیو بـ میات ، میانی بـ دیم ۱۴۰۰

سیل ۲ صای ۲۷ ۱۳۲۱ جمادی الآخر ۱۳۲۲ مدیری : حليم ثابت

جلد ۳

قرآنہ کریم

واذ قیل لهم امنوا بما انزل الله فَإِنَّهُ يَعْلَمُ [حاشیہ لی مشیوم قرآن] مرحوم ماستر رفت

فقہ

[عنانیلر و تشریع صلاحیتی] حليم ثابت
[عنانی دوئی تابدا یتھے تشریع صلاحیتی استعمال ایتدی . فقط بالآخرہ تقہیلہ نہ
عباسیہ دورخی اعادہ چالیشدیلر . دوات عکرالک ، اراضی و مالیہ کبی خصوصیات
قانونلر یا پتھدہ دوام ایتدی . فقط بوقانونلری قبیله تشیید ایدنلر بولنادی . تنظیماتیلر
بالعمل دینہ انقلاب پاپدیلر . حقوق ایله علیہ دیندن آپردیلر . فقط بوقابلک علی
نظریہ لرنی تأسیس ایدہ مددکنندن ایش یارم تالدی . حقوقک بالنظریہ مسئلہ اولاسی
ایچون دینک اوکا استقلال بخشن ایقی لازمدر . بودہ اجتنق اصول تقہدہ انقلاب
پاپنلہ اولور .]

امہماںیات

[حرث ، مدنیت تمدن] غیر سیف الدین
[ہراماتک بر مدنیتی وارد . انسانیتک مشترک مالی اولان علم ، اصول و فن کی مؤسسه لرک
مجموعہ (تمدن) نامی و میریلہ بیلر . بوصورتہ براورو بیلردن بالکن تمدن آلا جائز ،
ناصل کہ عربلردن اسلامیلہ برا بر اسلام مدنیتی آلمیز ، حرث خارجدن آلماز بناً علیہ
حرث عر تایلہ ملیذر . نہ اورو بیلردن ، نہ ده دیکر ملنلردن آلمش دکلدر .]

نقہ

[فیبانلک تیک عین اوزرہ وارد اولان اجازہ نہی عدم صحی حقنده یا کلش استدلالری ،
و یو خصوصیہ پاٹھریش اولان آیت جلیلی تاؤینل محیلری] . منصوری زادہ سید

اسلام ہو اونی

[جہاد خبرلری ، رسی تبلیغاتی کورہ]

نسخہ سی ۶۰ پارہ در

توزيع یوی زمان کتبخانہ سیدر ،

مطبعہ خیریہ و شرکاسی

پاشاییمه جنی حقنده کی قاعاتلرنده بیویوک برا صابت واردی . فقط بوخته لفک تداولی خصوصنده بیویوک خطالوار تکاب ایدیلکه برابر مقام سلطنت دوغر و دن دوغر و به تشریعه باشلامشدنی . اسکی تشکیلاته بکره مهین عثمانی تشکیلات اجتماعیه سک دوغر دینی یکی حادنه لرک یک قواعد حقوقیه ایله اداره‌ی لزومه قاعات کتیریش ایدی ؟ دولت آرتیق بوتون حقوقی حادنه‌ی لر حقنده ایجایه کوره قانونلر وضع ایدیوردی .

قانون اساسی ایکنجی دفعه او له زق اعلان ایدیلوپ مشروطیت دوری باشلامه سیله حیات تشریعه دها زیاده وضوح پیدا ایتدی . ولايت حقوقیه رسماً ملته رجوع ایده رک اونک و کلاری امور حقوقیه تشریعه باشلا دیلر . یونلرک بو تشریع خصوصنده کی صلاحیتلری ده ملت و امتوجه بالاجاع قبول ایدلار . ایشته کوریلور که بو کون ذات پادشاهی ، ولايت حقوقیه نک یعنی قوه‌ی تشریعه ایله قوه‌ی اجرائیه نک مئنی در . عین زمانده صفت جلیله . خلافی حائز اولمق جهیله ولايت دینه نک ده نکهانیدر .

بو صورتله دولتك ریاستله قواخانه نک ریاستی یعنی ذاته اجتماع ایدیور . بو ذات پادشاه اولق حینتله حاکم ملیه هی ، خلیفه بولنق حینتله ده حاکمیت فتوای تئیل ایدیور ، شوقدر وارکه حاکمیت ملیه بالکر حقوق دائره سنه ، حاکمیت قواده بالکر دین یعنی عبادات و اعتقدات دائره سنه نافذدر . او حلاله بوایکی تورلو حاکمیتی ياخود بوایکی تورلو ولایتی - ولايت حقوقیه ایله ولايت دینی - آیری آیری موضوع بحث ایشک اقضا ایدر .

ملیم ثابت

(همچوی) بخوبی

خرث ، مدینت ، تمدن

ایشته هر وقت قوللاندیمسز اوچ کله ... یونلرک اک دوغر و معنالرخی بز آنچاق اجتماعی شأ نینته بولا بیلیز . او حلاله مؤسسه نهدر ؟ اولا بونی آکلایلم .

ه مؤسه، فرد از دن اول موجود او بوده کنديستي فرد از جری با خود اختیاری بر صورت نده قبول ايتديرهن بر ادرال اظرفی ه با خود بر عمل طرزیده... حقوق قاعده‌لر، دینی اعتقاده ر و دینی آينه‌لر، لسانک صرف و نحو قاعده‌لر لیه تلفظ طرزی، املا، يازی و ایله کی... بر عضو ناصل مستقل و منفرد دکله مؤسسه‌لرده او بله در. بر مستحاثانه تک و اسکی بر کمک بولور. او کمکه اسلکتی تعین ایده. اوندن صوکرا او سکلتک ایچنده آنده کی تک کیک ما هنی آکلار. مثلا بر دیل، بر قلب آکلکز... دیل یا لکز او لوره صیغه دیل و با خود باشقا بر حوانک دیل او لدینی ناصل آکلای جسکز؟ یا لکز بر قلب... بونکه ماهیت ایچنده بولوندینی عضویه کوزه در. مهلى حیوانلرک بالقلرك قلبری، قوشلرک، اتیه ن حیوانلرک معده لری هب باشقا باش قادر. ایشه بوله بر عضوک آکلامق ایچون هانکی عضویه منسوب او لدینی و او عضویت ایچنده ذیکر عضوله نسبتاً هانکی موقعی حائز او لدینی اکلامق لازمه طیق بونک کی بزمؤسه‌ی ده، منسوب او لدینی اجتماعی ذمراهی تعین ایده که، اکلامق قابل اوله ماز. مؤسسه‌لر بر بر لیه مختلف صورت‌هه بر له شیرل:

- ۱ — مؤسسه‌لر بر ملک معین حدودی داخلنده تناظم [۱] ایتدکلری زمان حصوله کتیردکلری آهنگ (مرت) تامی آلیر.
- ۲ — مؤسسه‌لر بر دینه منسوب ملکرک مجموعی اولان بر «امت» یعنی بر «ین‌المالیت» داڑه‌منده ترک ایتدکلری زمان بوندن چیزان مجموعه‌یه (منیت) دینلیر.

- ۳ — متعدد املک آراسنده انتشار ایدن با خود ایتفکده بولونان مؤسسه‌لرک مجموعه‌ده (نموده) اسمی ویریلیر.

* * *

مدنیتک باشیجه اسی: دیندر. عادات و اعتقادات کی دیکر بتوون مؤسسه‌لری ده دین دوغور مشدر. اجتماعیات علمی دینی حاده‌لرک ابتدائی

[۱] تناظم — Coordonner

ایلک دفعه کوستنجه هر کس شاشدی. حالبوجه بونلر بوتون دیگر حاده‌لرک تختی ایدی. اجتماعی حالت مختلف ظاهرلری هب دیندن چقدی. بو ظاهرلرک عنصرلری دینده مندرج. فقط ملتیس بو حالده ایدی. سوکرا آیریدی. بربرلریله ییکرجه شکله توک ایدی. علم و شعر متنه و اسطوره‌لردن، رسم و هیکلترالشاق دینی منیاندن و مرسیدن چقدی. حقوق و اخلاق آین عمله‌لرندن دوغدی. ایلک شکلری اولان دینی اعتقادلر بیلئیمه دنیافکرینک ابدیت و روحه داڑ اولان ادرا کنزک نه او لینی آکلاشیماز. اقربالق اساس‌دینی بر رابطه اولارق باشладی. جزا، مقابله، هب، نذر ایسه کفاروی، مقاووی، تشادکی، تبرعی و اخراج قربانلردن چقدی... سوکرا برمئه عائد اولان دیندن دو غمه مؤسسه‌لر طاقم طاقم آیریدیلر. اخلاقی، حقوقی، اقتصادی، بدینی مؤسسه‌لر حالده سن دشده ایریدیلر. و آیری آیری برلئه‌لرک - دینی منظومه‌نمک یانشه - بو عنوانلری حائز منظومه‌لری میدانه کتیریدیلر.

(مردم) علمی اصولردن، فلردن، آتلردن عبارتدر. وه ین الام در. یاشادیغز عضرک ین الام بر عمدنی او لینی کی مسلمان ملتله خصوص اولق او زره ین الملل بر (اسلام مذهبی) و بالکن تورکلره خصوص بر (ملی تورک حرفی) موجوددر. مؤسسه‌لرک بویله اوچ تورلو آهنگ تشکیل ایده بیلئیمی ایچون اوچ تورلو ناظمک بولونمايی اقتضا ایده:

۱ - لسان.

۲ - دین.

۳ - علم.

مؤسسلر بر لسانک خصوصی رتکیله ملون اولارق توک ایتدکلری زمان (مرمت) میدانه کلیر. لسانی ترکیب ایدن کلملر طاقم «ادرالاعدسملری» در. اشیایی اونلرک آراسدن کوروزز، مثلا تورکچه او لا صفت سوکرا موصوف ذکر ایدیلیر. بز «بیاض آت»، دیزز. عجملر «اسب سفید» دیرلر. ایشته بو بریرندن فرقلى برکوروشدر. عربجه «حسن و قبح»، هم «کوزلک و چیرکنک»

هم «أیسلک و کوتولک» معانی افاده ایده در. حالبکه توزیعکه ده بوكله لرک چیته معنالری بوقدر. عرب مجده تقیه، تائیث، تذکیر، اعراب کی خصوصیتلر بولوندینی خالده توریکه ده بوقدر. حاصلی لسان «اجتیاعی بر کوزلک» ماهیتده در. بوكوزلک کوردیکی مؤسسه لره عینی کوروشله بر وحدت ویریز. و «حوث» بر ملتک ذهن و حساسیت ملککلری، یعنی وجودی حکمنده در.

لسان کی (ویمه) ده «اجتیاعی بر کوزلک» درکه حیاتی کندیته مخصوص بر ارؤیت زاویه سندن کوستیر. بوده کوزوشه کی وحدتله، مرئیاسته، مدینیت نامی ویردیکمز آهنگی حضوه کتیر.

(علم) ده اجتیاعی بر کوزلک ماهیتده در. کاشتای بزم بر طاقم جزء لاخجز الردن و ائیر سیاله سندن مرکب کوسنده فاشلریزک آلتندکی عضوی کوزلریز دکلدر. بزه اشیای علمک تصور ایتدیکی شکلرده کوسنده اجتیاعی کوزدن باشنا بر شی دکلدر. او خالده جزء لاخجزا و ائیر علم کوزیله کورولش بر طاقم اجتیاعی مشاهده لردر. يوم شاهده لرک مجموعه (نمده) دینلیر که اصلا بر ملت، ياخود برین الملت منحصر دکلدر. و بین الام برا ماهیتی طنزدر.

— او خالده «ملت»، زمره منی آیران نهدر؟

— لاندر.

— بین الملت، زمره منی تفریق ایدن نهدر؟

— دیندر.

— بین الامت، زمره منی تیز ایدن ایسه؟

— علمدر ...

ومؤسسه لرک لسانی بر شیرازه ایله بر لشمه سندن حوث، دنی بر شیرازه ایله بر لشمه سندن مدینیت، علمی بر شیرازه ایله بر لشمه سندن تمدن حضوه کلیر.

* * *

بو اوج لفظک اجتیاعی شائیته حدود لرخی بر درجه یه قادر آکلادق. آرق شمدن سوکرا نه یا چغیزی و نه یا چغیزی تاشار لایا بیلیز: